

I

PRIMERA COMUNICACIÓ

DE MARC I XESCA ENSENYAT

Les idees que m'atrevesc a exposar en nom d'en Marc i meu potser que no siguin les que ell tendrà, quan en tenguí, si en té. Si faig això és perquè qualcú, per desgràcia, ha de pensar per ell, perquè ell no diu ca, què fas. Tots quan som petits correm el mateix perill: que ens comprometin. I en Marc no és una excepció. Si tanmateix hi ha d'haver qualcú que ha de córrer el risc de dir una cosa per l'altra sobre en Marc, em sembla que aquesta persona, en aquest cas, puc esser jo. Crec que perdonarà més fàcilment els meus errors que els dels altres. Jo, almenys, perdon més fàcilment els errors que els meus pares han comès amb la meua educació, instintivament, que les influències d'externs que han resultat negatives.

Si he surat de popa amb aquest nin, només hi haurà una persona que m'ho pugui demostrar: ell mateix. Perquè en Marc no ha de ser un empelt de ningú. En Marc ha de ser ell mateix.

1) Amollam caps per anar a veure l'àvia. Si ella no fos a Mallorca no salparíem, de moment, perquè no veuríem el motiu d'aquest viatge, i més havent estat, tots dos, ben delicats. No salparíem a no ser amb un remolcador.

2) Si na Xesca és realment lliure, no donarà fons a Mallorca més que els tres o quatre dies que hi ha pensat per descansar, perquè no veu que sigui impossible la vida d'en Marc fora de l'illa, sinó que la veu tan factible allà com a qualsevol altre lloc, i ella havia triat, molt abans d'en Marc esser en aquest món, Barcelona, per moltes raons.

CULTURALS: realització de la pròpia personalitat a través de cinemes, obres de teatre, ambient literari i editorial, exposicions, museus, concerts, estudis, etc.

SOCIALS: necessitat de definir-se i d'identificar-se dins una gran comunitat, ampliar horitzons de convivència, etc.

FAMILIARS: repressions, inhibicions, un sentiment constant de culpabilitat inculcat dia a dia, necessitat de demanar perdó a cada moment, malestar per la influència directa o indirecta de grúpsculs de gent d'una petita comunitat amb uns horitzons ben tancats, gent sense cap sortida, molt poc creativa; sentiments molt confusos, manies persecutòries ratificades per constants al·lusions a la pròpia conducta —que reconec irregular i poc clara, però falsa des del moment que no em sentia lliure, etc.

3) Per totes aquestes raons i moltes altres que fora llarguíssim anomenar una per una, consider que no puc deixar tan a la lleugera unes coses que m'ha costat tant de tenir, si és que les he tastades realment, perquè alliberar-se de tots aquells feixos no és cosa d'un any sinó d'una vivència continuada. A posta abans de prendre una decisió total, vull evitar l'error d'una precipitació, que ara tendria unes conseqüències més serioses. Vull que sigui molt conscient, madura, personal, nua d'influències, ja que no cerc de la vida gent per donar-li la culpa dels meus errors, sinó la meva ver-tadera funció.

4) Aquest viatge no està pensat per justificar la meua “irregula-ritat” davant el poble, i molt menys per purgar-la, encara que tenim lleugeres sospites que (un poquet, només) ens l'hi han pensat. Re-petim que l'única cosa lliurement decidida és passar uns dies amb l'àvia d'en Marc, que també té els seus drets encara que no els pugui o no els vulgui exposar d'una manera tan brillant, i que a la vegada

està patint per totes les coses que han fet que la seva filla fotés el camp del poble, només que no ho vol o no ho pot reconèixer, i està patint per cadascuna de les rebel·lions, incidències, preocupacions de la seva filla —encara que no estiguin pensades per fer-la patir.

5) Els motius pels quals na Xesca es vol entrevistar amb un mínim de gent són:

- perquè no la desembarquin dels seus projectes;
- perquè ha de pensar moltes coses en poc temps i voldria pensar-les bé o, si més no, PENSAR-LES ELLA, que no les hi donassin pensades com diu que sempre han fet;
- perquè qualsevol alteració del seu sistema nerviós podria repercutir en en Marc, i aquestes alteracions, donades les circumstàncies, les veu molt possibles: debilitat física, acumulació de sentiments, etc.;
- per la mateixa immaturitat d'aquests projectes: han sorgit molts d'ells davant d'una nova circumstància; són, per tant, si no precipitats, poc reposats;
- per la fragilitat d'en Marc;
- perquè van endarrer d'estar junts i tot sols, ja que encara no els hi han deixat estar mai i també han de parlar de moltes coses.

6) NECESSITATS I AJUDES. Necessiten moltíssim que els ajudin:

I) psicològicament

II) materialment

L'ajuda psicològica opinen que no s'ha de confondre amb cap mena d'influència i que ha de ser desinteressada, perquè creuen que no s'ha de negociar mai amb els sentiments, ni amb els bons ni amb els dolents. Vull dir que no s'ha d'intentar cap pressió perquè solen ser explosives.

L'ajuda material opinen que NO HA DE SER desinteressada, sinó que s'ha de formalitzar a través d'un banc o una caixa d'estalvis en forma, per exemple, d'emprèstit, i sense que cap de les dues parts hi faci un negoci. Això els donaria un marge per organitzar-se la vida i recuperar-se.

Si en un moment donat s'han de fer tractes pròpiament dits, s'imaginin que els convencerà més aviat una persona intel·ligent, dolenta i que no els estimi que una persona curta, sana i que els estimi molt. Consideren que les qüestions d'amor estan barallades amb els tractes.

Si els ofereixen com a ajuda una cosa que no s'ajusta a llurs necessitats reals, siguin de l'ordre que siguin, no l'acceptaran.

Pot passar que les seves necessitats reals no s'ajustin als sentiments dels que hauran volgut ajudar-los: en aquest cas en Marc i na Xesca consideren que hauran tengut mala sort.

Les necessitats reals d'en Marc i na Xesca no s'ajusten als sentiments de n'Elena Francis.

Per estar junts el màxim de temps possible, proposen a l'oncle Higini i a la tia Leocàdia que els deixin el seu apartament els dies que seran a Palma.

No estan disposats a tornar a sentir a parlar de bateig. Quan en Marc tengui inquietuds espirituals, que ell mateix digui quines són. Si en esser gran vol ser capellà, sa mare està disposada a fer moneda falsa per enrolar-lo al Seminari.

L'EDUCACIÓ D'EN MARC

Encara que sembli un desbarat parlar de l'educació d'un nin que encara no té el llombrígol curat, la seva mare opina que l'educació de les persones comença dins el bres.

1) S'ha d'acostumar a moure's dins grans comunitats des de ben petit, per això és aconsellable que estigui en un lloc on tracti molta gent de la seva edat i no s'acostumi a una dependència agobiant de la seva mare, o d'altri. Això és per evitar problemes d'adaptació dins una gran societat: els problemes que més han fet patir la seva mare.

2) La seva educació ha de tenir lloc en centres oficials i no privats: parvularis, escoles nacionals, instituts, universitat, escola professional, etc.

3) La mare d'en Marc s'empegueix un poc de tenir una mala idea que li dona voltes dins el cervell: sap que influirà en Marc perquè cursi estudis a l'Escola Oficial de Nàutica, o sigui pescador, projectant damunt ell una de les seves frustracions. Però d'aquí que en Marc sigui gran espera haver superat això. Encara que només du idees d'ensenyar-lo a nedar, comprar-li un Optimist, explicar-li com era de bon pescador el seu avi i passar-li pels ulls un carnet de patró que ara es vol fer per començar a fer-li enveja.

4) Donam orla —a pesar que tenguem aquestes petites debilitats— a tota casta de coses que s'han fet per la força: per la bruta o per la neta.

5) Feim constar, també, que en Marc no ha estat mai un accident ni un experiment: ha estat cercat intencionadament i volgut sempre. AIXÒ NO FAREM CAP ESFORÇ PER DEMOSTRAR-HO A ALGUNA GENT QUE HI HA PARTICULARMENT INTERESSADA, perquè ho consideram una qüestió massa íntima. Aquesta demostració només es faria, en cas d'haver de comparèixer davant d'un tribunal, presentant algunes proves, com és ara: la interrupció d'un determinat tractament mèdic en un moment donat; les visites mèdiques durant la gestació d'en Marc, controlades per un

organisme oficial com és l'Hospital Clínic i Provincial de Barcelona, historial clínic amb la documentació de la seva mare, sempre; diversos testimonis.

Na Xesca té l'escrípol que no es digui mai davant en Marc:

- que està un poc tronada, sa mare,
- que hi ha persones que s'haurien de fondre,
- que hi ha persones que s'haurien d'haver mort en néixer,
- que hi ha persones que s'haurien d'haver mort després de néixer en Marc,
- que hi ha persones que no estimen ningú,
- que hi ha persones que tenen la culpa que s'hagi mort son pare,
- que estimar és una obligació: pensam que és un sentiment o un fet,
- que si na Xesca és sa mare d'en Marc és perquè l'oncle Colau ho va voler: qui ho va voler va ser un altre senyor,
- que estimar-lo és un dret que tenen damunt en Marc.

I

Hi ha silencis més devastadors que les paraules més punyents. La teva escriptura no sempre desvela veritats fon-des. Hi ha línies d'ombra que delimiten passeres que no menen enlloc. A vegades ets una prestidigitadora. Redac-tes a la desesperada el full de vida d'un nounat des dels zero anys fins als divuit. Però escamoteges informació. T'estimula el propòsit d'orientar les primeres passes d'un infant que ha irromput a la teva vida. Un meteorit caigut del cel.

Les teves reflexions graviten a l'entorn d'una il·lusió de realitat perillosa. Ets un ésser problemàtic i no disposes de recursos per criar un fill. Restes indefensa davant un món que observa i jutja de manera implacable cadascuna de les teves accions. Has descobert que m'estimes. L'amor és com un sisme que ha desplaçat el teu centre de gravetat. D'entrada n'esperes hostilitat, i en aquest punt el món no et defraudarà. A partir del meu ingrés a la vida, prendràs decisions per a tots dos. L'emergència d'un dubte crucial t'ha fet trontollar des dels fonaments: "¿Com ho faré per mantenir-lo?" L'amor d'una mare és tan antic com el naixement dels segles. Però ara ets igual que un edifici que amenaça ruïna...

Fa ben poc tot el meu món consistia en una esfera amb rampes i sifons... fins que vaig explotar a la vida.

D'ara endavant el teu lector serà un recercador de pistes. Qualcú predestinat a trobar en l'obra teva l'algorisme a un problema que el tenalla, un consol provisional que dissipa el neguit, un remei per a les llargues nits d'insomni amb què, mal que bé, haurà d'aprendre a conviure.